PIERWSZA ŁAWKA · 40 ZADAŃ DO LEKTURY · EGZAMIN ÓSMOKLASISTY 2027 · JĘZYK POLSKI · KLASA 8

Latarnik – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

40 zadań w formule CKE do lektury obowiązkowej: fabuła i bohaterowie, gatunek, język, problematyka, konteksty, karta „jak na egzaminie” z argumentacją i planem wypracowania. Ramka „W pigułce”, klucz z zasadami oceniania.

Karta	Temat	Zadania
1	**Fabuła i bohaterowie** Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 10 pkt
2	**Gatunek i kompozycja** Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 8 pkt
3	**Język, styl i fragment tekstu** Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 10 pkt
4	**Problematyka i wartości** Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII	6 zad. 9 pkt
5	**Konteksty i porównania** Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII	7 zad. 10 pkt
6	**Jak na egzaminie – zadania mieszane** Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII	6 zad. 8 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Materiał zawiera **40 zadań typu egzaminacyjnego** do jednej lektury obowiązkowej w sześciu kartach: fabuła i bohaterowie, gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania oraz karta mieszana „jak na egzaminie”.
- Pierwsza karta zaczyna się od ramki **„W pigułce”** (o czym to jest, problematyka, bohaterowie, motywy, konteksty) – można od niej zacząć powtórkę.
- Formuły poleceń i punktacja są takie jak w arkuszach CKE (egzamin 10 maja 2027 r.). Od 2027 r. zadania mogą sprawdzać znajomość całych lektur także z klas IV–VI. Błąd rzeczowy dotyczący lektury oznacza 0 pkt za zadanie.
- Klucz na końcu zawiera zasady oceniania, przykładowe odpowiedzi i numer z brzmieniem wymagania z podstawy programowej.
- Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania i drukować karty osobno – np. jako kartkówkę albo pracę domową.

Materiał oryginalny przygotowany zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi na rok 2027 (informator CKE o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2024/2025, lista lektur obowiązkowych; podstawa programowa 2017 w brzmieniu z 2024 r., Dz.U. 2024 poz. 996). Nie zawiera zadań z arkuszy CKE. Cytaty wyłącznie z utworów w domenie publicznej (wolnelektury.pl). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Fabuła i bohaterowie

Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 10 pkt

W pigułce

- **O czym to jest.** Stary Polak Skawiński, żołnierz i tułacz, dostaje posadę latarnika w Aspinwall niedaleko Panamy i wreszcie odnajduje spokój. Pewnego dnia otrzymuje paczkę polskich książek, czyta *Pana Tadeusza*, zapomina się we wspomnieniach o kraju i nie zapala latarni. Traci posadę i znów rusza w świat – z książką przy piersi.
- **Problematyka:** tęsknota za ojczyzną i los emigranta; samotność i potrzeba spokoju na starość; obowiązek a uczucie; siła literatury i mowy ojczystej; wierność i uczciwość mimo przeciwności losu.
- **Bohaterowie**

Postać	Kim jest, jaki jest
Skawiński	Stary żołnierz (ponad 70 lat), walczył m.in. w powstaniu, w Hiszpanii i na Węgrzech; uczciwy, sumienny, cierpliwy, ofiarny; tułacz, którego ciągle prześladuje pech.
Izaak Falconbridge	Konsul Stanów Zjednoczonych w Panamie; życzliwy, przyjmuje Skawińskiego na latarnika.
Johns	Strażnik portowy; przywozi wiadomość, że latarnik pójdzie precz ze służby.

- **Motywy**

Motyw	Jak występuje w lekturze
Tułaczka	Skawiński próbował wielu zajęć na kilku kontynentach i zawsze tracił dorobek.
Ojczyzna	Polska książka przywraca mu mowę i obrazy kraju; śni o rodzinnych stronach.
Samotność	Życie na wieży jest „pustelnicze”; latarnik zżywa się z morzem i mewami.
Latarnia	Znak czuwania i obowiązku – jej zgaśnięcie oznacza koniec spokoju bohatera.

- **Konteksty:** Kontekst historyczny: po upadku powstania listopadowego tysiące Polaków żyło na emigracji, wielu walczyło w obcych wojskach – tak jak Skawiński. Sienkiewicz sam podróżował po Ameryce w latach 1876–1878 i znał z bliska życie polskich emigrantów. Skawiński czyta Inwokację z *Pana Tadeusza* – utworu, który Mickiewicz napisał na emigracji, z tęsknoty za Litwą.

Jak wykorzystać w wypracowaniu

Przykład 1. Temat: Czy można zapomnieć o ojczyźnie, żyjąc daleko od niej? Napisz rozprawkę.
Argument: miłość do kraju trwa mimo lat rozłąki. Przykład: Skawiński przez czterdzieści lat nie widział kraju, a gdy otrzymał polską książkę i przeczytał Inwokację, rzucił się na ziemię i płakał ze wzruszenia.

Przykład 2. Temat: Czy obowiązek jest ważniejszy od uczuć? Napisz rozprawkę.
Argument: zaniedbanie obowiązku może zagrozić innym. Przykład: zaczytany i rozmarzony Skawiński nie zapalił latarni, a na mieliźnie rozbiła się łódź z San Geromo – szczęśliwie nikt nie utonął, ale latarnik stracił posadę.

Zadania

1 **Ustal kolejność zdarzeń z noweli. Wpisz numery od 1 do 4.** ___ / 1 pkt

_____ Skawiński czyta w pożyczonym od konsula „Heraldzie" o polskim Towarzystwie w New Yorku i wysyła mu połowę pensji.

_____ Łódź z zapasami przywozi paczkę zaadresowaną do Skawińskiego.

_____ Skawiński pokazuje konsulowi swoje krzyże jako świadectwa służby.

_____ Skawiński przestaje bywać w mieście i czytać gazety.

2 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących początku *Latarnika*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Poprzedni latarnik przepadł bez wieści w czasie burzy.	**P**	**F**
2. Konsul miał na znalezienie następcy cały tydzień.	**P**	**F**

3 **Dopasuj do każdego miejsca zajęcie, którego próbował tam Skawiński. Wpisz odpowiednią literę.** ___ / 2 pkt

1. Australia	a) fabryka cygar, z której okradł go wspólnik
2. Afryka	b) farma, którą zniszczyła susza
3. Kalifornia	c) kopanie złota
4. Hawana	d) poszukiwanie diamentów

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

4 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**
Latarnik w Aspinwall mógł opuszczać swoją wysepkę ___ / 1 pkt

A. codziennie po zachodzie słońca. **B.** raz w roku, na Boże Narodzenie.
C. zawsze, gdy przypłynęła łódź z zapasami. **D.** tylko w niedzielę.

5 **Podaj dwa obowiązki latarnika w Aspinwall opisane na początku noweli.** ___ / 2 pkt

Gatunek i kompozycja

Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

Przypomnij sobie

- **Nowela** – krótki utwór epicki pisany prozą, z jednym wątkiem i wyraźnym punktem zwrotnym.
- **Narrator** – ten, kto opowiada o zdarzeniach w utworze epickim; nie należy go utożsamiać z autorem.
- **Retrospekcja** – przywołanie wydarzeń wcześniejszych niż główna akcja.

Zadania

1 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

W Latarniku występuje narrator ___ / 1 pkt

A. pierwszoosobowy – konsul Falconbridge wspomina latarnika.

B. trzecioosobowy, który zna myśli, wspomnienia i sny bohatera.

C. który nie wie nic o uczuciach bohatera i tylko opisuje jego wygląd.

D. pierwszoosobowy – sam Skawiński opowiada swoje losy.

2 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń dotyczących *Latarnika*. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 1 pkt

1. Nowela zaczyna się od informacji, że jest oparta na prawdziwym wydarzeniu.	P	F
2. Akcja noweli toczy się w Polsce, w rodzinnej wsi Skawińskiego.	P	F

3 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Opowieść o latarniku, który przepadł bez wieści, na początku noweli ___ / 1 pkt

A. opisuje młodość Skawińskiego w Polsce.

B. jest snem Skawińskiego o jego przyszłości.

C. wyjaśnia, dlaczego nagle zwolniła się posada, którą otrzymuje Skawiński.

D. jest zakończeniem całej historii.

4 **Wyjaśnij, po co narrator w pierwszej części noweli przypomina dawne dzieje Skawińskiego (wojny, zawody, nieszczęścia). Podaj jeden przykład takiego wydarzenia.**

___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Język, styl i fragment tekstu

Latarnik – Henryk Sienkiewicz · kl. VII–VIII

KARTA 3/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

Przypomnij sobie

- **Epitet** – wyraz określający rzeczownik, np. przymiotnik, który nazywa cechę.
- **Wykrzyknienie** – zdanie wyrażające silne uczucie, zakończone wykrzyknikiem.
- **Archaizm** – wyraz dawny, dziś nieużywany albo używany w innym znaczeniu.

Zadania

1 **Skawiński mówi do konsula: „jestem jak statek, który jeśli nie wejdzie do portu, to zatonie”. Nazwij środek stylistyczny i wyjaśnij, co bohater chce przez niego powiedzieć.**

___ / 2 pkt

2 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

W zakończeniu noweli narrator pisze: „wiatr porywał znowu ten liść”. Liść oznacza tu

___ / 1 pkt

A. kartkę z polskiej książki.

B. Skawińskiego, którego los znów rzuca po świecie.

C. żagiel statku płynącego do New Yorku.

D. liść palmy z ogrodów Aspinwallu.

3 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Porównanie „Dzień do dnia staje się podobny jak dwa paciorki w różańcu” podkreśla, że życie na wieży jest

___ / 1 pkt

A. jednostajne.

B. wesołe.

C. niebezpieczne.

D. pełne przygód.

4 **Przeczytaj zdania o Skawińskim: „Lazł pod górę tak pracowicie, jak mrówka. Zepchnięty sto razy, rozpoczynał spokojnie swoją podróż po raz setny pierwszy”. Wyjaśnij, co porównanie bohatera do mrówki mówi o jego reakcji na niepowodzenia, i podaj przykład niepowodzenia z jego życia.**

___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

5 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Angielskie słowa w rozmowie konsula ze Skawińskim (np. „All right!", „Well!", „good bye") przede wszystkim

___ / 1 pkt

A. pokazują, że Skawiński zapomniał języka polskiego.

B. są neologizmami utworzonymi przez autora.

C. oddają realia miejsca – rozmowę z amerykańskim konsulem.

D. są błędami, które poprawiono w nowszych wydaniach.

6 **Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.**

Gdy Skawiński po przeczytaniu Inwokacji „ryknął i rzucił się na ziemię", jego płacz wyrażał przede wszystkim

___ / 1 pkt

A. nagle obudzoną ogromną miłość do ojczyzny.

B. strach przed utratą posady.

C. ból fizyczny po upadku.

D. złość na Towarzystwo za przysłanie książek.

7 **„Mewy przyleciały nad latarnię, pokrzykując jakby niespokojne o swego starego przyjaciela." Nazwij środek stylistyczny zastosowany w tym zdaniu i określ jego funkcję.**

___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Latarnik – 40 zadań typu egzaminacyjnego z kluczem (egzamin ósmoklasisty 2027)

Podgląd pokazał 7 z 22 stron. Pełna wersja: 22 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- 40 zadań typu egzaminacyjnego do lektury obowiązkowej „Latarnik" – w formule egzaminu ósmoklasisty 2027, z kluczem i zasadami oceniania.
- Sześć kart: fabuła i bohaterowie (z ramką „W pigułce"), gatunek i kompozycja, język i fragment tekstu, problematyka i wartości, konteksty i porównania z innymi lekturami, karta „ja
- Zadania prawda/fałsz, wyboru, dopasowania, kolejności zdarzeń i otwarte – także argument do tezy, teza i plan wypracowania.
- Przy każdym zadaniu numer wymagania z podstawy programowej.
- Gotowe na powtórkę przed egzaminem, kartkówkę z lektury albo pracę domową – każdą kartę można wydrukować osobno.
- PDF do druku (22 stron) i DOCX do edycji (czarno-biały, gotowy do kserowania).
- Treść oryginalna; cytaty tylko z utworów w domenie publicznej.
- Pisownia według zasad od 1 stycznia 2026 r.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/egzamin-osmoklasisty-2027-latarnik-40-zadan